

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13 / Telefon 2440 in 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11409

Zmaga Anglije nad gospodarsko krizo Pot do starega blagostanja in moči

Energično aktivno vmešanje Londona v problem reševanja podunavskega gospodarskega položaja, je nenadoma opozorilo svet na doslej premalo opaženo dejstvo, da stopa Anglija po skoraj dveh letih notranjih perturbacijah zopet v ospredje kot vodilna gospodarska in politična velesila. Prevdarni politiki in finančniki so sicer trdili že tedaj, ko je londonska vlada bila prisiljena opustiti zlato valuto in seči po prisilnih odredbah, da nazadovanje moči velikobritanskega svetovnega imperija nikakor še ni znak definitivnega propadanja, vendar pa ni ne tedaj ne pozneje nihče verjel, da bi moglo ozdravljenje nastopiti tako naglo in tako temeljito.

Že pred skoraj štirinajstimi dnevi je morala »Bank of England« zelo previdno operirati, da prepreči prenapeto spekulativno dviganje funta šterlinga. Pri presojanju prejšnjega položaja namreč ne smemo pozabiti, da je bil padec funta vsaj deloma tudi posledica velikega bega kapitala. Mnogi fondi, ki se v tujini drže svetovne valute, so se pričeli posluževati dolarja, in poleg naravnih okoliščin, ki so povzročale razvrednotenje funta, je bil pred vsem beg velikega kapitala iz Anglije in iz območja funta sploh, tisti usodni udarec, katerega Macdonaldova vlada splošno ni več mogla popolnoma zadržati. Ko se je pa zaupanje v funt zopet utrdilo, se je pričel obratni proces. Mednarodni finančni krogi so pričeli čisto realno kalkulirati in so pri tem prišli do spoznanja, da pri dolarju, vsaj zaenkrat, zares ne morejo ničesar izgubiti, toda tudi zaslužiti ne, dočim pri funtu lahko zelo mnogo in dobro zaslužijo. To pa je povzročilo omenjeno naglo dviganje funta, proti kateremu se je morala »Bank of England« prav tako boriti, kakor se je lani proti padanju.

Vse to pa je samo tehnična stran porasta velikobritanske finančne moči. Za njo se, kakor vedno, krije še gospodarska dejstvenost, ki dokazuje, da ni porast funta navadna spekulacija, kakor bi morda kdo utegnil misliti, ampak je globoko utemeljen v splošnem gospodarskem razvoju. Potek angleške gospodarske krize ali »inlacije«, kakor so jo na kontinentu napačno imenovali, je bil docela drugačen kot smo si ga predstavljali. Pri tem je n. pr. posebno važno to, da cene sploh niso porastle, ampak so ostale na stari višini. Zaradi tega so bile sicer še vedno višje kakor drugod po Evropi, kjer so stalno padale, toda prav

to so Angleži tudi hoteli, da preprečijo nadaljnje izgube pri uvozu. Vse to torej ni bila inflacija, ampak le ustavitev deflacije. Prav isto velja tudi za zunanjo trgovino. Dumpingške posledice padca kurza funta se niso pokazale; angleški izvoz ni zavzel pretiranih oblik, pokazal ni niti takega pritiska, kakor n. pr. nemški. Nazadovanje izvoza pa je bilo zaustavljeno, kakor tudi nadaljnjo naraščanje brezposelnosti, in to v času, ko so se najhujše posledice svetovne krize pričele drugod šele kazati v vsej svoji ostrini in usodnosti.

V trenutku, ko drugim že pohaja sapo, je doživelo torej velikobritansko gospodarstvo blagodejen odih. S tem se pa boljša tudi trgovska in plačilna bilanca, ki je lansko leto dosegla najnižje, vsekakor zares že nevarno stanje. Še bolj kakor trgovska, se pa večja plačilna bilanca, katero je padec funta z nazadovanjem potniškega prometa, ki je za Anglijo velikega pomena, občutno oškodoval. Po pojavih, ki so jih pokazali zadnji tedni, mora biti ta plačilna bilanca že davno zopet aktivna. K vsemu temu pa je treba priručnati še to, da je visoko aktiven tudi angleški državni zaklad, kar ima velik vpliv na denarni trg. Medtem, ko sta morali Amerika in Francija svoje velike deficite kriti z oslavitvijo denarnega trga, je angleškemu prizanala tako tujina kakor sama notranja državna blagajna. Posledice se kažejo posebno v naglem padanju obrestne mere. Samo v enem mesecu je padla trikrat, zaporedoma, in sicer skupno za 2,5%; in zasebni kapital je pri tem šel celo pred državnim! Zdi se, da se hoče 2 procentni diskont sploh ustaliti kot fiksna baza. Kapital tvoreča funkcija britanskega denarnega trga je zopet popolnoma v teku, in to kljub velikim izgubam, ki so jih doživeli v zadnjih dveh letih tudi angleški kapitalisti.

Ponovno uveljavljanje Anglije v vlogi aktivnega faktorja na pozornici gospodarske politike, je veljopomembno. Anglija dobiva s tem večjo politično svobodo in postaja zopet vodilna finančna velesila. Zopet je sposobna dajati kratkoročne kredite za blagovni promet, ki je po padcu funta utrpel toliko škode. Pa tudi pri uravnavanju dolgoročnih kreditov bo Anglija že v doglednem času zopet prevzela svojo staro vlogo. Anglija se torej finančno in obsegospodarsko zopet dviga, s tem pa tudi — politično.

Priprave za podunavsko konferenco

PRVA KONFERENCA BO V LONDONU. — TARDIEUJEV ODHOD V ANGLIJO. — MNENJA PARIŠKIH IN LONDONSKIH LISTOV.

LONDON, 1. april. V tukajšnjih političnih krogih zatrjujejo, da se bo konferenca štirih velesil, ki naj razpravlja o podunavskem problemu, sestala koncem prihodnjega tedna v Londonu. Konferenca se sestane tudi v primeru, če se je Tardieu ne udeleži. Razpravljalci bodo potem samo delegati Anglije, Italije in Nemčije. Vendar prevladuje prepričanje, da bo Tardieu, če ne pride v London sam, poslal tjakaj vsaj finančnega ministra Flandina.

LONDON, 1. aprila. Po dokončnem sporazumu med Francijo in Anglijo bo predkonferenca štirih velesil o podunavskem vprašanju že v sredo, dne 6. t. m. v Londonu. Francoski ministrski predsednik Tardieu se je osebno ne bo udeležil, ker bo že prej odpotoval iz Londona. Zastopal ga bo Flandin. Glavna razprava se bo nanašala na carinske ugodnosti, ki naj se dovolijo podunavskim državam, obravnavalo pa se bo tudi vprašanje finančne pomoči. Doslej še ni gotovo, ali se bodo podunavskim državam dovolili novi krediti, ali pa se jim bodo znižale dajatve, nanašajoče se na stare dolgeve.

PARIZ, 1. aprila. Angleški pariški poslanik Tyrell je včeraj ponovno konferiral s Tardieujem. Kakor se iz poučenega vira doznavajo, bo Tardieu odpotoval v London v nedeljo dopoldne, tako da bo zvečer že v Londonu. Po prihodu bo s kolodvora obvestil o svojem prihodu Macdonalda in se takoj nato sestal z njim. Iz Londona se po vrne v torek dopoldne.

PARIZ, 1. aprila. V »Echo de Paris« je napisal Pertinax članek, v katerem pravi, da se more podunavski načrt realizirati samo pod sledečimi pogoji: 1. politični in teritorialni obziri se morajo izločiti; 2. k zvezi se ne sme pritegniti Nemčija kot enakopravna članica; 3. Anglija in Francija morata skupno zagotoviti potrebne kredite Podunavju.

Uradni »Petit Parisien« pa poroča, da bosta Tardieu in Flandin vzela s seboj v London več strokovnjakov. Francoska delegacija se bo morala boriti z velikimi težkočami. V »Ere Nouvelle« piše Herriot, da je francosko-angleška prijateljska zveza sicer prvi pogoj za ozdravljenje Evrope, vsake improvizacije pa se je treba odločno ogibati. Svet se mora vrniti k stari politiki alianc, proti kateri se je pokojni Briand boril. Vsekakor pa bi bilo dosti bolj pametno in pravilno, da bi se o svojih zadevah najprej sporazumele same podunavske države. »Peuple« pa meni, da bo načrt propadel, ker ne bo mogel Tardieu v Londonu pričesar doseči proti ostalim trem velesilam.

LONDON, 1. aprila. »Morningpost« opozarja v uvodnem članku na važno dejstvo, da je podunavsko tržišče tako glede izvoza kakor tudi uvoza neprimerno važnejše za Nemčijo in Italijo, kakor za Francijo in Anglijo. Gospodarski interesi podunavskih držav se ne ujema s političnimi, zato bi utegnili katera izmed teh držav imeti večjo korist od individualnih sporazumov kakor od federacije.

Odkritje vohunske družbe v Franciji

V ALZACIJI IN LORENI JE BILO SREDIŠČE VOHUNSKJE ORGANIZACIJE V KORIST NEMČIJE.

PARIZ, 1. aprila. V Alzaciji in Loreni je bila odkrita velika in dobro organizirana vohunska služba v korist Nemčije. V zvezi s tem razkritjem sta bila doslej aretirana že neki Luksemburžan in neka Čehoslovakinja, druge senzacionalne aretacije pa se še pripravljajo.

Pri aretaciji obeh glavnih voditeljev vohunske organizacije so bili zaplenjeni razni tajni načrti in dopisi, nanašajoči se na francoske trdnjave in obrambne ter

varnostne naprave vzdolž nemško-francoske meje.

Podatki, ki so prišli vohunom v roke, so tako važni in dalekosežni, da bo morala francosko vrhovno vojno poveljstvo popolnoma spremeniti vso obrambno organizacijo napram Nemčiji. Odkritje vohunske družbe je vzbudilo v javnosti veliko ogorčenje in bo imelo še dalekosežne posledice.

Iz narodne skupščine

ZAKON O TROŠARINAH SPREJET.

BEOGRAD, 1. aprila. Na današnji dopoldanski seji narodne skupščine je bila po nekaterih interpelacijah in peticijah razprava o novem trošarinskem zakonu. Večinsko poročilo odbora je poslal poslanec Milan Stefanović, nakar se je razvila živahna debata. Za zakon je glasovalo 167, proti pa 12 poslancev.

Po izglasovanju zakona o trošarinah na alkoholne pijače so bile seje skupščine odgođene do 6. t. m. Med tem časom bo razpravljala senat o po narodni skupščini že sprejetih zakonskih osnutkih.

RATIFIKACIJA POMORSKEGA SPORAZUMA S FRANCIJO.

BEOGRAD, 1. aprila. Po poročilu iz Pariza, je francoski parlament ratificiral novo pogodbo med Francijo in Jugoslavijo o prometu trgovskih ladij.

Zrteve zagrebške katastrofe

ZAGREB, 1. aprila. Kakor se je doslej točno ugotovilo, so bili pri katastrofi na Dolcu ubiti ali zadušeni: zasebni uradnik Mate Radnić, studentka filozofije Ruža Radnić, studentka filozofije Mercedes Radnić, mati prvih Dominika Radnić, meščanskošolski učitelj Ante Šupuk in zasbena uradnica Pepica Veršić iz Brežice. Razen teh so pod razvalinami še Zorka Radnić, neka ženska in neka deklica. Najhujše je prizadeta Radničeva rodbina, od katere sta ostala samo oče in najmlajši sin Ljubomir, ki ležita težje ranjena v bolnišnici. V hiši je stanovalo 57 ljudi, od katerih jih je 18 v bolnišnici.

Vreme.

Današnja vremenska napoved (opolodne): Sedanje toplo pomladansko vreme je ogroženo od mrzlega polarnega zraka.

STRAŠEN ZLOČIN BLAZNEŽA.

OSLO, 1. aprila. V mestu Vendalu v bližini Trontjema je neki šele 21 letni mladenič ubil s sekiro očeta, mater, pet bratov in sestro. Po zločinu je zažgal hišo in sam poklical gašilce in policijo. Zatrjujejo, da je izvršil to strašno dejanje v trenutni blaznosti.

POTRES V JUŽNI AFRIKI.

CAPETOWN, 1. aprila. V Johanisburgu in okolici je bil včeraj močan potres, ki je povzročil precej materialne škode. Cloveških žrtev ni bilo.

KONEC ROMUNSKO »ŽELEZNE GARDE«.

BUKAREŠTA, 1. aprila. Romunska vlada je razpustila radikalno protizidovsko organizacijo »Železna garda«. Povod za razpust so dale zadnje demonstracije v Jassyju. Takoj po sklepu o razpustu so bile pri vseh podružnicah izvedene hišne preiskave. Voditelji bodo ovadeni sodišču.

REPUBLIKA CHILE UKINILA ZLATNO VALUTO.

SANTIAGO DI CHILE, 30. marca. Senat republike je odobril sklep vlade, da se zaradi sedanje finančne in gospodarske krize ukine zlata valuta.

OGROMNI DOLGOVI KREUGERJEVEGA KONCERNA.

STOCKHOLM, 30. marca. Revizijski knjig Kreugerjevega koncerna še ni zaključena, vendar je bilo že doslej ugotovljeno, da znašajo njegovi dolgovi najmanj 300 milijonov švedskih kron, od tega 175 milijonov kratkoročnih kreditov v tujini.

REDUKCIJA PLAČ TUDI V KANADI

MONTREAL, 31. marca. Tukajšnja železniška družba, ki zaposluje 30.000 železničarjev, je znižala plače vsem svojim nameščencem in uslužbencem za deset odstotkov. S tem bo prihranila 2 milijona dolarjev na leto.

*Sodimo malo manj naglo, ali pa
bodo prizanesljivi!*

La Chaussée.

Cvetje z vrtov spakedranščine (Mariborska okolica.)

V Studencih je na neki trgovini napis: »Trgovina z drvom in premogom«.

Neko pogrebno društvo piše še danes na mrtvaških listih: ...umerl, umerla.

Ob radvanjskem pokopališču vidiš tablo z napisom: Vsa smeti se odlagajo na tem prostoru.

V Novi vasi je pri neki hiši na drevesu tabla: Vsak dan sveža in kisl mleka.

Cvet vseh cvetov v vsakem pogledu pa je listek, nalepljen nekje v Studencih: »Fini gospod in fina gospodična se spremljeta na košto in posteljo.«

Iz »Službenega lista«.

Službeni list dravske banovine objavlja v 25. številki resolucijo o izpremembah in dopolnitvah zakona o poslovnem redu v narodni skupščini in v senatu, izpremembe in dopolnitve pravilnika dijaškega doma kralja Aleksandra v Beogradu, nadalje izpremembo pravilnika o cenzuri filmov, razglas banske uprave o prošnjah za zaposlitev inoženec, razglas in navodila banske uprave o priznavanju prispevkov za izboljšanje travnikov in pašnikov, objave o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu, izpremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbencev in razne objave iz »Službenih novin«.

Razpisano zdravniško mesto.

Banska uprava razpisuje službo zdravnika za združene zdravstvene občine v Cankovi. Pravilno opremljene prošnje morajo vložiti prosilci pri banski upravi v Ljubljani najpozneje do 20. t. m.

Iz učiteljske službe.

Napredovali so v višjo stopnjo učitelji oziroma učiteljice: Nada Babičeva v Rušah, Emilija Potočnikova v Leskovcu, Ana Beraničeva na Selah pri Ptuj, Franja Čončeva v Lokavcu, Ivan Dodič v Črni pri Prevaljah, Marija Mlakarjeva na Bregu pri Ptuj, Josip Turk v Št. Rupertu v Slov. gor., Kristina Klinčeva pri Sv. Tomažu pri Ptuj, Marija Nachtigalova pri Sv. Jurju v Slov. gor. in Vida Jamškova pri Sv. Lovrencu v Slov. gorici.

Iz železniške službe.

Premeščen je železniški uradnik Anton Svetic iz Ljubljane na Pragersko in dnevničar Sava Jovanovič iz Maribora v Slovenjgradec. Komercialni izpit je napravil uradniški pripravnik Svetislav Novakovič v Rušah.

Iz sodnijske službe.

V višjo skupino odnosno plačilno stopnjo je napredoval predsednik tukajšnjega okrožnega sodišča dr. Franjo Žihar.

Iz državne službe.

Arhivar pri okrožnem inšpektoratu g. Alojzij Podbukovšek je premeščen k srezkemu načelniku Maribor, desni breg.

Iz banovinske službe.

Za računskega kontrolorja je imenovan g. Rihard Kokalj, banovinski knjigovodja v zdravilišču Dobrna; za banovinskega sekundarnega zdravnika mariborske splošne bolnišnice je imenovan g. dr. Bogomir Kreuzinger; za upravno uradnico v tukajšnji bolnišnici pa je imenovana ga. Zora Bajlec-Koširjeva, doslej ekonomska pripravnik.

Poroke.

Te dni so se poročili v Mariboru: Rudolf Špeglič, šofer, z Alojzijo Kirbišev, hčerko posestnika; Zeno Dvoršak, tipograf, z Marjeto Bobončev, iz Studenc; Ernest Katrašnik, vrvar, z Anico Kubčev; Ivan Čebular in Hedviga Serapova iz Nove vasi; Konrad Trinker, zidar, s Terezijo Levartovo; Alojzij Krumaršek, mizar, s pomočnico, z Amalijo Lešnikovo; Josip Gradišnik, mizar, s pomočnico, z Anico Šukeltovo in Ivan Drušar, učitelj, z Marijo Holjanerjevo, hčerko posestnika v Zg. Radvanju. Bilo srečno!

Občni zbor MSK.

Mariborski smučarski klub bo imel svoj letošnji občni zbor 14. t. m. ob 20. uri v lovski sobi pri »Orlu«. Vabljeni so vsi prijatelji zimskega športa!

Maribor na pragu nove dobe

Reforme, ki pomenijo popoln prevrat celokupnega našega javnega življenja

Kakor smo izvedeli iz zanesljivega vira, je bil snoči na magistratu zaupen sestanek vseh merodajnih, poklicanih, odgovornih in interesiranih činiteljev mesta Maribora in okolice. Na tem sestanku, ki je trajal do polnoči, so bili storjeni ti-le važni sklepi:

da bo mariborska občina kljub krizi prodala svoje avtobusno podjetje in zgradila tramvaj do Mariborskega otoka, Sv. Petra, Betnave in Limbuša;

da bo vstopnina v kopališče na Mariborskem otoku znižana za 50—75%;

da bodo še letos začeli graditi Pohorsko železnico;

da bo letos postavljena električna ura na trgu kralja Petra;

da bo ura na poslopju okrožnega inšpektorata to leto kazala točni čas;

da bodo odslej gradili hiše po regulacijskem načrtu in da izjem ne bo več;

da bodo združili obe gimnaziji v eno in obe ženski učiteljici v eno;

da bo reducirane profesorje nastavila Nabavljalna zadruga državnih nameščen cev za pobiranje jezikovnega pohujšanja v slovenskem Meramu;

da naš avtomatični buffet ne dobi imena, ker ga ne potrebuje;

da otvori trgovski gremij lasten avtomatični buffet z brezalkoholnimi pijačami in da bodo tam imeli dijaki in člani gostilničarske zadruge 50% popusta;

da bosta oba kina predvajala namesto nemških odslej samo še češke, francoske, angleške in japonske zvočne filme;

da pride na povabilo tujsko-prometne zveze v Maribor na poletni oddih božanska Greta Garbo z vsem svojim spremstvom;

da bo v »Jadranski noči« sodeloval tudi Willy Forst z Liano Haid;

da bodo ti trije zvezdniki kmalu lahko čestitali kapitanu nogometnega moštva ISSK Maribora k prvenstvu Slovenije;

da bodo letos plavalne tekme za prvenstvo Jugoslavije v Mariboru;

da bo mestna občina do takrat zgradila higijenska stranišča ne samo pred kolodvorom, ampak tudi v Melji, na Vodnikovem trgu in pri Magdalenskem parku;

da bo v »Jadranski noči« sodeloval tudi Willy Forst z Liano Haid;

da bodo ti trije zvezdniki kmalu lahko čestitali kapitanu nogometnega moštva ISSK Maribora k prvenstvu Slovenije;

da bodo letos plavalne tekme za prvenstvo Jugoslavije v Mariboru;

da bo mestna občina do takrat zgradila higijenska stranišča ne samo pred kolodvorom, ampak tudi v Melji, na Vodnikovem trgu in pri Magdalenskem parku;

da bo v »Jadranski noči« sodeloval tudi Willy Forst z Liano Haid;

da bodo ti trije zvezdniki kmalu lahko čestitali kapitanu nogometnega moštva ISSK Maribora k prvenstvu Slovenije;

da bodo letos plavalne tekme za prvenstvo Jugoslavije v Mariboru;

da bo mestna občina do takrat zgradila higijenska stranišča ne samo pred kolodvorom, ampak tudi v Melji, na Vodnikovem trgu in pri Magdalenskem parku;

da bo v »Jadranski noči« sodeloval tudi Willy Forst z Liano Haid;

da bodo ti trije zvezdniki kmalu lahko čestitali kapitanu nogometnega moštva ISSK Maribora k prvenstvu Slovenije;

da bodo letos plavalne tekme za prvenstvo Jugoslavije v Mariboru;

da bo mestna občina do takrat zgradila higijenska stranišča ne samo pred kolodvorom, ampak tudi v Melji, na Vodnikovem trgu in pri Magdalenskem parku;

da bo v »Jadranski noči« sodeloval tudi Willy Forst z Liano Haid;

da bodo ti trije zvezdniki kmalu lahko čestitali kapitanu nogometnega moštva ISSK Maribora k prvenstvu Slovenije;

da bodo letos plavalne tekme za prvenstvo Jugoslavije v Mariboru;

da bo mestna občina do takrat zgradila higijenska stranišča ne samo pred kolodvorom, ampak tudi v Melji, na Vodnikovem trgu in pri Magdalenskem parku;

da bo v »Jadranski noči« sodeloval tudi Willy Forst z Liano Haid;

da bodo ti trije zvezdniki kmalu lahko čestitali kapitanu nogometnega moštva ISSK Maribora k prvenstvu Slovenije;

da bodo letos plavalne tekme za prvenstvo Jugoslavije v Mariboru;

da bo mestna občina do takrat zgradila higijenska stranišča ne samo pred kolodvorom, ampak tudi v Melji, na Vodnikovem trgu in pri Magdalenskem parku;

da bo v »Jadranski noči« sodeloval tudi Willy Forst z Liano Haid;

da bodo ti trije zvezdniki kmalu lahko čestitali kapitanu nogometnega moštva ISSK Maribora k prvenstvu Slovenije;

da bodo letos plavalne tekme za prvenstvo Jugoslavije v Mariboru;

da bo mestna občina do takrat zgradila higijenska stranišča ne samo pred kolodvorom, ampak tudi v Melji, na Vodnikovem trgu in pri Magdalenskem parku;

da bo v »Jadranski noči« sodeloval tudi Willy Forst z Liano Haid;

da bodo ti trije zvezdniki kmalu lahko čestitali kapitanu nogometnega moštva ISSK Maribora k prvenstvu Slovenije;

da bodo letos plavalne tekme za prvenstvo Jugoslavije v Mariboru;

da bo mestna občina do takrat zgradila higijenska stranišča ne samo pred kolodvorom, ampak tudi v Melji, na Vodnikovem trgu in pri Magdalenskem parku;

da bo v »Jadranski noči« sodeloval tudi Willy Forst z Liano Haid;

da bodo ti trije zvezdniki kmalu lahko čestitali kapitanu nogometnega moštva ISSK Maribora k prvenstvu Slovenije;

da bo Olepševalno društvo osnažilo ribnik v parku in še one tri ribnike tako, da se okoli njih ne bo več razširjal tako zapeljiv vonj;

da bodo izprehajališča in pota proti Kamnici, Kalvariji, Trem ribnikom, na Piramido in obe Kalvariji popravljena;

da se še letos priključijo okoliške občine mestni;

da bo tedaj ljubljanski Pokojninski zavod tudi v Mariboru zgradil nebotičnik;

da bo naše gledališče dobivalo 5 milijonov dinarjev subvencije;

da bo gledališka blagajna potem izdajala za parterno stojišče največ toliko vstopnic, kolikor je tam prostora, in ne toliko, kolikor je obiskovalcev stojišča;

da se bo za vse dijake ustanovila šolska poliklinika, higijenski zavod in ambulanca;

da po sklepu občnega zbora zobozdravnikov pacientom ne bo več treba čakati na ordinacijo;

da se nastavljenecem v nobeni stroki ne bodo več znižale plače;

da bodo davki vedno manjši, posebno pa mestne davčnine;

da bo kriza v Mariboru kmalu prenehala, ker čaka samo še na to, da bo Hitler predsednik republike Nemčije, Mussolini cesar italijanski in da se Stalinu omrači um;

da se bodo vsi mariborski Nemci zaradi gospodarskega zatiranja s strani Slovencev preselili na Južno Tirolsko;

da bo »Mänergesangverein« priredil pred odhodom koncert, na katerem bo zapel himno »Hej Slovani«;

da bodo vsi naši nemčurji v protest proti zatiranju koroških Slovencev postali zavedni narodnjaki in člani Ciril-Metodove družbe;

da bodo z današnjim dnem vsa naša industrijska podjetja odpustila vse tujce in nastavila same domačine;

da bo »Mariborer Zeitung« izhajala na slovenskem, »Večernik« pa na nemškem jeziku;

da letos ni niti enega posrečenega prvo aprilskega dovtipa...

In torej tudi nobene potegavščine.

V soboto zvečer na

Proslavo desetletnice »Jadranske Straže«

Umetniški spored

v »UNIONU«

Prosta zabava

Danes nov spored v Veliki kavarni — 4 Orlov na splošno zahtevo še 4 dni.

Tragedija dveh src.

Kakor smo te dni poročali, je odšel na ture pred Veliko nočjo od doma 21-letni trgovski potnik Josip Pittner, uslužben pri tvrdki »Singer« in se ni več vrnil. Zadnji čas je bil zelo potrt, zato so bili njegovi starši v velikih skrbih, boječ se, da si ni kaj storil iz žalosti za svojo izvoljenko, ki se je bila vzela sama življenje koncem februarja letošnjega leta. Žal se je slutnja njegovih staršev uresničila. V sredo popoldne so ga našli hujše nad Tremi ribniki za »Lovskim domom« mrtvega s prestreljeno glavo. Danes so nesrečnega mladeniča na pobrezkem pokopališču položili v grob blizu groba njegove zaročenke. Naj v miru počiva, težko prizadeti rodbini, s katero sočustvuje vse mesto, pa naše iskreno sožalje!

Zahvala.

Namesto venca na grob tragično preminulemu Josipu Pittnerju je daroval imenovan tukajšnjemu Prostovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu znesek 100 Din, zakar mu izreka vodstvo prisrčno zahvalo.

Hotel »Mariborski dvor«

v palači pokojninskega zavoda na Kralja Petra trgu je prevzel nov najemnik, restavratore g. Tomo Majer.

Za pomožno akcijo.

so darovali v zadnjem času večje zneske: Rotary klub (4. obrok) 1000 Din, Pevsko in vamburaško društvo »Danica« 950 Din, tovarna Freund (uslužbenci in tvrdka 3. obrok) 2760 Din, tvornica »Zlatorog« (3. obrok) 2296 Din, uslužbenci tovarne Hufter 1680 Din in podružnica S. P. D. 500 Din

Iz seje mestnega sveta.

Včeraj je bila na magistratu seja mestnega sveta, na kateri so bila dovoljena naslednja gradbena dovoljenja: Zadrugi Zadrugi dom za preureditev prvega nadstropja na Slomškovem trgu 6; Mariji in Avgustu Danku za gradnjo pritlične stanovanjske hiše in dvorišnega poslopja v Gozdarski ul. 10; Josipu Plemliju za nadzidavo nadstropja in adaptacijo dvorišnega poslopja na Koroški cesti 27; Ani in Ivanu Nachtigalu za gradnjo pritlične stanovanjske hiše v Meteljkovi ulici; Rozaliji in Ivanu Majerju za gradnjo pritlične stanovanjske hiše v Meteljkovi ulici; Amaliji Hobacherjevi za visoko pritlično stanovanjsko hišo in gospodarsko poslopje v Kraljeviča Marka ulici in Matiji Kosu ter Barbari Jagerjevi za ureditev pekarnice v Masarykovi ulici 1. Uporabno dovoljenje pa je bilo podeljeno družbi Adamovič za leseno lopo na Radvanjski cesti ter Santi Catinellijevi in Leonidu Kvitu za avtogaražo v Koseskega ulici 8.

»Ljudska univerza« v Mariboru.

Drevi ob 20. uri bo predaval akademski slikar g. R. Jakopič iz Ljubljane o prevažni snovi za slovensko umetnost: »Kako smo pričeli in kam smo prišli?« G. Jakopič si je stekel največjih zaslug za razvoj slovenske umetnosti, kateri je dajal s svojo bogato duševnostjo in umetniško osebnostjo krepkih in trajnih pobud.

Olepševalno društvo za magdalenski okraj

ima svoj redni občni zbor jutri v soboto ob 20. uri v gostilni Friedau, Tržaška c. 1, po običajnem dnevnem redu. Ker posebnih vabil ne bo, so vabljeni s tem vsi člani, da se občnega zbora udeležijo.

Iz policijske kronike.

Policija je aretirala dva delomrzneža Josipa P. in Franceta P., ki sta z beračenjem nadlegovala ljudi po ulicah. Zaradi tajne protistucije je bila aretirana Genovefa H. in pa neki Ivan, ki je ž njo popival.

Ukradeno kolo.

Zasebnemu uradniku Josipu Tomacu je odpeljal nekdo včeraj popoldne iz vrta gostilne »Balkan« v Linhartovi ulici dobro ohranjeno, črno pleskano kolo znamke »Dicka«, vredno 1200 Din.

Hud sosed.

V neki gostilni v Jakobskem dolu sta sedela včeraj pri vinu posestnik Anton J. in njegov sosed R. ter se pogovarjala o tem in onem. Beseda je dala besedo in med možakarjema je nastal prepir, v katerem je R. zgrabil za palico in ž njo pošteno tako obdelal svojega soseda Antona, da so ga morali prepeljati v mariborsko bolnišnico.

Mojster Ertel pred sodniki.

Danes popoldne se je zagovarjal pred tukajšnjim okrožnim sodiščem znani mariborski čevljarski mojster Anton Ertel, ki je izvršil v noči 23. januarja t. l. atentat na »Bat'ove« izložbene šipe na Aleksandrovi cesti ter povzročil 19.853 Din škode. Ertel se je izgovarjal, da je storil dejanje v trenutni duševni zmedenosti in iz obupa, ker mu obrt slabo gre. Obsojen je bil na šest mesecev zapora pogojno za dobo petih let.

Podprite akcijo

za Sokolski dom v Mariboru s tem, da kupite tablice za sokolsko tombolo v nedeljo. Če sami ne pojdete, jih podarite otrokom in znancom, ki jim napravite s tem veselje. Po vrednosti in številu dobitkov bo tombola ena največjih dosežanj! Oglejte si danes in jutri razstavo dobitkov. Cenj, tvrdke, ki so še obljubile darila, so naprošene, da jih oddajo do sobote zvečer v trgovini Bureš.

Članom Slov. planinskega društva!

Mariborska podružnica S. P. D. obvešča svoje članstvo, da so vsled uvedbe novih članskih izkaznic izgubile dosedanje legitimacije svojo veljavnost. Zato naj si člani čimprej priskrbijo v društveni pisarni nove članske izkaznice. V to svrhu mora vsak član izpolniti prijavo, ki mu je v pisarni na razpolago, ter predati istotam tudi lastnoročno podpisano fotografijo velikosti 6x9 cm (veljajo tudi dobro ohranjene slike starih legitimacij) narkar se mu izstavi nova izkaznica. Pri tej priliki opozarjamo članstvo na ugodnost polovične voznice cene, ki jo uživajo na podlagi nove članske izkaznice, kadar potujejo po železnici v skupinah najmanj 6 oseb, na poljubno razdaljo. Zadevna uverenja za polovično vožnjo so članstvu vedno na razpolago v društveni pisarni, kjer se sprejmejo tudi prijave za skupne izlete. Posebno še opozarjamo, da so stare članske legitimacije, tudi če so že potrjene za tekoče leto, neveljavne in se za doseg članskih ugodnosti v vseh planinskih kočah in za polovično vožnjo po železnici, v smislu sklepa osrednjega odbora S. P. D., ne morejo več priznati! Konečno sporočamo vsem, ki se za društvo zanimajo, da dobijo vse informacije v društveni pisarni pri »Putniku«, Aleksandrova cesta 35.

»Torej, to je zdaj v četrtič, da te prosim, da mi vrneš denar, ki sem ti ga posodil!«

»Kaj se razburjaš? Ne pozabi, da sem te moral najmanj desetkrat prositi, da si mi ga posodili!«

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Petek, 1. aprila: Zaprtó.
Sobota, 2. aprila ob 20. uri: »Kaverna«.
Ab. D.
Nedelja, 3. marca ob 15. uri: »Viktorija in njen huzar«. Znižane cene. — Ob 20. uri: »Traviata«. Gostovanje ge. Tinke Wesel-Polla.
Ponedeljek, 4. marca ob 15. uri: »Trije vaški svetniki«. Znižane cene. — Ob 20. uri: »Zemlja smehljaja«. Znižane cene.

Gledališče na nedeljo in praznik. V nedeljo popoldne Abrahamova popularna opereta »Viktorija in njen huzar« pri **znižanih cenah.** — Zvečer Verdijeva opera »Traviata«. Gostuje spet odlična pevka ga. Tinka Wesel-Polla, ki je na premijeri s svojim sijajnim glasom napredno fascinirala občinstvo in žela viharne aplayze. **Običajne operne cene.** — Na Marijin praznik, popoldne priljubljena kmečka veseliga »Trije vaški svetniki«, ob znižanih cenah. Zvečer se na splošno željo občinstva ponovi še enkrat Leharjeva divna opereta »Zemlja smehljaja«, tudi ob **znižanih cenah.**

Zakasnela pomlad — zgodnje poletje

Veter piha, žvižga in tuli okoli oglov, dviga oblake prahu, liže sneg na senčnatih legah — na solčnih ga že ni več — stresa drevje, tuga strešne opeke in drvi naprej, naprej.

Opoldne greje pomladansko solnce. Na Glavnem trgu se solnčijo penzionisti in brezposelni. Tako-le solnce je prav prijetno in tako lepo je tu kramljati. Pa se pogovor suče okoli redukcije, znižanja plač, visokih najemnin in vsega, kar je slabega na svetu...

Tudi Drava je zaživela. Od nekod so prileteli galebi. Kar užitek jih je gledati, kako plovejo mirno v zraku, in kako ko ketno se pozibavajo na vodi kot male bele jadrnice. Spominjajo nas na morje, na naše morje tam preko...

In tudi kopalci se že pojavljajo. Sicer se ti fantje kopajo skoro vso zimo, in že precej let je tega, kar so nekakšen barometer za lepo vreme. Ko se prikažejo na Dravi, že lepo zagoreli, s svojimi urnimi čolniki in križarčarji po reki, v vsak Mariborčan, da bo kmalu lepo. In radi jih gledajo z mosta; zdravi so, veseli, brezskrbni — čeprav tudi njih tlači kriza. A kaj zato — solnce o zdravi vse, prežene vso skrb in vse težke skrbi — in kdor je otrok solca, je zdrav, vesel — in cel človek!

Spominjajte se CMD

V mrtvašnici

Doživljaj foto-amaterja.

Smo bili tako-le nekega večera zbrani v klubu in se pogovarjali o marsičem, ko pride naš tovariš Janez.

»Dobro večer! No, smo spet malo skupaj? Veste, danes nisem še nič jedel!«
Smo se začudili, zakaj tovariš Janez ima drugače zavidljivo zdrav želodec in kolosalen apetit. Ampak nocoj izgleda res nekam bled, in oči mu čudno begajo semtertja...

»No, kaj ti pa je, Janez? Ali si bolan? Ali imaš pa nemara mačka, he?« ga izprašujemo vsevprek.

Janez se je vrgel na stol, globoko zasope, nas pogleda čudno zmešano in reče nato z zamolklim glasom:

»V mrtvašnici sem bil, prijatelji!«
»No, no, no... Kaj pa je to takega! Da si le živ in zdrav ven prišel!«

»Ampak kaj sem doživel, kaj sem videl!«

»No, pa povej že enkrat. Kaj toliko on-gaviš?«

Janez spet globoko zajame sapo, se pobriše po čelu in nato prične:

»Poslušajte torej. Zjutraj me zbudi gospodinja in mi prinese kavo. Spijem jo, se malo pretegnem, vstati bo treba. Pa pozvoni zunaj. Pa mi pride gospodinja javit, da me išče neki človek. Hitro se malo oblečem in grem pogledat, kdo je in kaj hoče. V hodniku stoji mož, menda delavec. »Gospod«, pravi. »bi bili tako

April in njegovo obeležje

IMENA TEGA MESECA IN STARE TRADICIJE.

Malokateri mesec ima toliko imen, kakor mesec april, katerega najnavadnejše se izvaja iz latinskega glagola »aperire« — odpreti. Ta razlaga se nanaša na Ovidove besede, da v mesecu aprilu nastopa joča pomlad »vse odpira«. Neki drugi jezikoslovec pa pravi, da je ime »april« samo označba za drugi mesec starega rimskega časovnega štetja. Svojo traditve oslanja na starorimljanski, danes že nerazumljivi izraz »aporos«, katere-mu pripisuje indogermanski koren, izvirajoč iz staroindijskega »aparaba«, ki pomeni poznejši, drugi. Stari Rimljani so namreč praznovali novo leto 1. marca, ne 1. januarja, kakor mi.

Nemci pravijo aprilu »Wandelmonat« in ga s tem označujejo za mesec sprememb in spremenljivosti, kar v resnici tudi je. Saj vemo iz prastare izkušnje, da ni vreme nikoli tako nestanovitno in muhasto, kakor v mesecu aprilu. Zjutraj prinese včasih krasno in toplo solnčno jutro, dopoldne že mrz in dež ali sneg, popoldne pa nevihto z gromom in bliskom. Zato se v aprilu temperatura le malo dvigne. Kar napravi, kmalu spet pokvari in poruši. Vendar je tudi to muhasto vetrenjaštvo meseca aprila koristno in potrebno, ker zadržuje naravo, da se prenačlo ne prebudi in razbohoti.

Slovenci mu pravimo »mali traven«, t. j. mesec male, mlade trave, ki oživi

svojim prijetnim in nežnim zelenjem po-prej tako puste travnike in livade. Ko ta trava že zraste in ozelene tudi drevesa in grmiči, pride »veliki traven«, prelestni maj, mesec cvetja in ljubezni. Tako vidimo, da je dal aprilu vsak narod drugačno ime, četudi ga v praktičnem življenju skoraj vsi imenujemo po latin-skem aprilu.

April je pa naposled znamenit tudi zaradi tega, ker pošiljamo ljudi prvega »po april«. Od kod in kdaj izvira ta navada, je dandanes že nemogoče ugotoviti. Razlag je veliko; še preveč. Nekateri trdijo, da so to navado poznali že stari Hebrejci; drugi jo pripisujejo Indijcem in Kelto. Tretji pa zatrjujejo, da je nastala na dan Kristusovega vstajenja, ko je Zveličar kljub straži izginil iz groba. Prvega aprila se je baje rodil tudi Judež iz Keriot. Zaradi tega pravijo ponekod, da so tisti, ki se rode tega dne, vse življenje nesrečni. To je dalo Haydnovim staršem povod, da so kot rojstni dan svojega pozneje tako slavnega sina navedli 31. marec, dasi je bil Haydn rojen šele 1. aprila.

Pa bodi kakorkoli že! Upajmo, da nam bo letošnji april prinesel že tako težko pričakovani konec dolge in neprijazne zime in začetek boljših časov v naravi in tudi sicer in sploh.

»Lepa Vida« na Pobrežju.

Dramatični odsek Sokola Pobrežje u-prizori v nedeljo 3. aprila točno ob 7. uri v dvorani br. Renčelja dramo »Lepa Vi-da«.

K tatvini slik v Cankarjevi šoli

nas prosi socialno-politični urad mestnega načelstva za objavo še naslednjega pojasnila: Po naknadnih informacijah smo izvedeli, da je bilo v II. nadstropju šole, kjer je bila razstava Ženskega društva, na hodniku stalno nadzorstvo. Slike pa so izginile v I. nadstropju. Nadalje smo ugotovili, da se je vršil pouk v šoli vse dni razstave, torej je bilo poslopje dostopno vsakomur. Slike, ki so izginile, so bile po večini razglednice narodnih noš v okvirih, ki so služile kot učila in niso bile morda umetniške dragoceneosti. Iz navedenega sledi, da za tatvino slik ne odgovarja nihče, tudi ne žensko društvo, ki vrši s svojim odsekom za domačo obrt veliko socialno delo.

»Zadnjič ste mi prodali obliž, da odpravim svoj revmatizem.«

»Da — in kaj želite zdaj?«

»Zdaj bi pa rad dobil kako sredstvo, da odpravim obliž.«

Sokolstvo

Sokolska župa Maribor — tehnični odbor.

Tehnični odbor Sokolske župe Maribor je imel 3. redno sejo dne 30. marca v Mariboru. Na predlog načelnštva je TO sprejel te-le važnejše sklepe:

1. Tekme v odbojki morajo biti v okrožjih dovršene najkasneje do 23. avg.
2. Župni izpiti bodo v Mariboru dne 16. in 17. aprila.

3. Od 1. do 5. maja bo v Mariboru lahkoatletski tečaj.

4. Dne 25. septembra bodo lahkoatlet-ske tekme naše župe v peteroboju in posameznih disciplinah.

5. Okrožja morajo prirediti stafete za vsa društva. Okrožni prvak bo tekmo-val v Mariboru za prvenstvo župe.

6. Posebnost letošnjega programa bo zvezdni tek, ki bo v septembru ob priliki odkritja spomenika dr. M. Tyršu. To je prva taka prireditev v našem Sokolstvu, ki jo izvede naša župa. Teklo se bo od skrajnih mej naše župe, odkoder bodo tekači prinesli pozdrave k odkritju spomenika.

prijazni in šli slikat mojega sina?« Mu povem, da nisem poklicni fotograf. »Nič ne de«, pravi, »saj znate«. — »I seveda znam!« pravim. In ga vprašam, kako je zvedel zame. Povedal mu je neki moj znanec, da sem fotoamater, pa je prišel. »Kje pa imate sina? ga vprašam. — »V mrtvašnici.« — »V mrtvašnici?« se začudim. Nato mi pove, da mu je sin sno-či umrl, da je 11 let star in še ni bil nikoli slikan. Pa bi rad imel kak spomin. — »No, naj bo,« mu pravim, »pridem popoldne.« — »Ne, gospod, morate iti takoj! Ob devetih ga bodo že zabili. Po-tem bo prepozno.« — »No, pa naj bo.« Pa sem se oblekel in šel v pisarno, tam prosil za dopust in se podal v mrtvašnico.

Pridem tja, mikler žive duše. Hočem že iti, pa priteče mož za menoj.

»Ni tukaj. Tamle ga imajo v onem poslopju.«

Imeli so ga v oddelku za seciranje. To se mi je zdelo čudno.

Pridem tja. Večji prostor, tlakovan z betonom. Notri samo dolga miza, ob steni polica. Nobene druge stvari. Vse golo, mrzlo. Iz drugih vrat pa je vstopil zdaj pravcati velikan. Zavihana rokava, škornje na nogah in smotko v ustih.

»No, ali ste vi tisti fotograf?« me vpraša. »Kar začnite!«

»Hm,« sem si mislil. »Kaj naj začnem? Saj ni nikjer nič!«

»Kje pa imate dečka, mrliča?« vprašam.

»Tako ga prinesem.«

Izginil je skozi vrata in kmalu prine-

sel pod pazduho mrtvega dečka. Ga po-ložil na mizo in dejal:

»Evo ga.«

»Takole ga ne morem slikati. To ne bo nič pravega...«

»Hočete rakev?«

Pravim, naj jo prinese. Prinesel jo je, pograbil dečka čez pas in ga položil no-ter. Potem je spet izginil za vrati in pri-nesel še par sveč.

»Bo dobro tako?« me vpraša.

Pravim, naj jih prižge, da bo bolje.

»No bom pa še kak venec prinesel.«

In je prinesel cel kup vencev. To je po-tem malo razporežil okoli mrliča, in mi velel, naj se požurim.

Medtem sem bil že pripravil aparat in sem zdaj opravil svoje delo. Veste, slika je dobro izpadla, kar zadovoljen sem z njo.

Ko sem bil gotov, je mož hitro spet vse pospravil, krsto z dečkom pa posta-vil na polico. Očetu je velel, naj kar gre.

Jaz sem že počasi pospravljaj aparat in ga vprašal, če je dečka seciral in kaj mu je bilo.

»Davico je imel,« je povedal.

Lepa reč, sem si mislil. Še kaj nale-zem!

Vprašam ga, ali ima veliko dela.

»Prav zdajle bom enega rezal, če ho-čete videti.«

Nisem se hotel pokazati strahopetne-ga, pa sem dejal, da hočem.

Šel je v oni skrivnostni prostor in spet prinesel pod pazduho mrtvega berača. Da je bil berač, sem si mislil, ker je bil ves razcapan. Vrgel ga je — mizo, tako

Sport

Boj za točke!

Primorje: Maribor.

Kdo bo zmagal? Težko vprašanje — še težji odgovor. Sestava domače enajstorice, ki glede obrambe in krilcev ne dopušča nobenih prigovorov, je glede napadalne vrste predmet najrazličnejših komentarjev. Sekcijsko vodstvo je dalo prednost rutini, telesni jakosti in zlasti v težjih nastopih preizkušenim živcem. Smo mnenja, da je spričo znane ostre in borbene igre Primorja to stališče pra-vilno. Enajstorica, ki razpolaga z zadostnim tehničnim in taktičnim znanjem, more in mora ob požrtvovalnosti, ki smo jo podčrtali ob priliki lanske zmage nad Ili-rijo, uspešno odrezati.

Živahno in temperamentno igro Pri-morja poznamo. Obrambni trio ni nepre-magljiv. Krilci so najboljši del moštva, in v tej formaciji bo padla odločitev. Napad ima gonilne sile v Uršiču in Jugu. Sistem igre je enostaven. Naglo pridobi-vanje terena preko kril in naglo prenašanje igre je najnevarnejše orožje napa-da. V jeseni so beležili z rezultatom 1:1 srečen remis. V nedeljo upajo menda na zmago. Da vidimo! Rezultat bo ugotov-il sodnik g. Podubsky iz Zagreba. — Uverjeni smo, da bo ob 15.30, ko prične glavna tekma, igrišče v Ljudskem vrtu »razprodano«. V predtekmi ob 14. uri se pomerijo rezervisti Maribora z Muraši iz Murske Sobotice. Upoštevajoč zadnje uspehe Mure, obeta tudi to srečanje vse-binsko lepo in zanimivo borbo.

ISSK Maribor (nogometna sekcija).

Proti SK Muri nastopijo v nedeljo ti-le gg. igralci: Kislak, Beker, Ivek, Drejče, Gomoli, Korada, Branko, Tič, Dušan, Priveršek, Janžekovič, rez. Bergant. Zbor ob 13.30 v garderobi. Prvo moštvo se zbere ob 15. uri in sicer gg. Gustl, Stanko, Bertonec, Koruza, Konič, Kir-biš, Prevolnik, Žolna, Bertonec II, Hre-ščak, Tergelec, Zemljic, rez. Dušan. — Rediteljsko službo vrši celokupni sekcij-ski odbor in gg.: Beker, Jazbec, Šavli, Perin. Vstopnina znaša: 8 Din (za čijake in vojaške proti legitimaciji) 12 in 20 Din. Dijaške in vojaške vstopnice izdaja iz-ključno severna blagajna. Načelnik.

Odbor za delegiranje sodnikov pri MOLNP.

Delegirajo se k tekam 3. t. m.: SK Svoboda mlad.:ISSK Maribor ml. Jan-čič; SK Mura:ISSK Maribor Vesnaver; ASK Primorje:ISS Maribor delegira LNP (stranska sodnika Skalar in Kapič); SK Svoboda I:SK Železničar II. Bizjak. Dne 4. t. m.:SK Rapid:SK Celje Bizjak; SK Rapid rez.:SK Železničar rez. Nemec; ISSK Maribor:SK Sturm dr. Planinšek.

kot zaklanega kostruna. Ker je ležal na trebuhu, ga je sunkoma obrnil, odpel suknjič in ga razgalil. Potem je potegnil nož, ga od nekje zasadi mrliču v trebuh in ga najprej podolgem, potem pa še po-čez razparal. Razrezane dele je prijel s ščipalnik in me povabil, naj pogledam noter. Videl sem drobovje, meni se je vzdigovalo. Stresel sem se.

Potem je segel z roko noter in vlekel drobovje ven. Jaz sem bil kar trd. Kaj še bo? Zdaj je potegnil ven jetra, jih od-rezal in odnesel v sosednji prostor. Ko se je vrnil, je pospravil drobovje spet v trup, odpel ščipalnik, popravil mrliču obleko in mu zapel suknjič.

»Ta je že dober,« je dejal in ga odne-sel na polico poleg dečka.

Čez čas ga vprašam, kaj je tam v oni čumnati.

»No, pa si pogledajte.«

Šel sem z njim. Kaj sem videl? Veliko pločevinasto kad, v njej pa — v njej je bilo vse polno odrezanih glav, rok, nog, eno srce in na vrhu so plavala maloprel izrezana beračeva jetra.

Vse to je bilo namočeno v formalinu. Potem sva se spet vrnila v prejšnji prostor.

»Za danes sem gotov in grem na go-laš,« je dejal velikan.

Gotov je in na golaš gre! Meni je pa kar slabo, vse se mi obrača. Hitro sem se poslovlil in bežal mazaj v pisarno.

Kako sem delal, ne vprašujte. Opol-dne nisem šel kosit. Nisem mogel. Še sedaj ne morem, brrr...

Kaj človek ne doživi, kaj?

Curren Bell:

Lowoodska sirota

IX. poglavje.

Tistih treh dni in noči, ki so tem dogodkom sledili, se le slabo in nepopolno spominjam. Le nekaj občutkov iz tiste dobe si lahko obnavljam, kake resne misli nisem bila zmožna, za kak ukrep sem bila prešibka. Vedela sem, da ležim v sobi, v ozki postelji. Kakor bila bila prirasla nanjo, sem ležala v njej kot kak kamen; da so me iztrgali iz nje, bi me bili menda ubili. Nisem se zavedala, kako mine čas, kako prehaja jutro v dan, dan pa v noč. Opazila sem, ako je kdo prišel ali odšel, utegnila bi celo povedati, kdo je bil. Vedela sem, kaj je kdo rekel, če je stal blizu mene, odgovoriti pa mu nisem mogla; čisto nemogoče mi je bilo, da bi genila z ustnicami ali se kakorkoli premaknila. Služkinja Hana je prihajala najčesče k meni. Nje prihod me je vznemirjal. Zdelo se mi je, da želi, naj bi odšla, da ne umeje ne mene ne mojih razmer, da o meni krivo sodi. Diana in Marija sta prihajali po dvakrat na dan in sta se šepetaje takole pomenkovali:

»Kako dobro je bilo, da smo jo sprejeli pod streho!«
 »Da, sicer bi bila umrla na pragu, da smo jo pustili preko noči na dežju. Koliko je morala revica pretrpeti!«
 »Čudne težave in nadloge, bi rekla. Uboga, gladna, blede sirota!«

»Ni brez omike, ko tako lepo govori; kako čisto in pravilno je besede izgovarjala in naglašala! Tudi obleka, ki jo je slekla, je iz tankega blaga in le malo ponošena.«

»Nenavadno lice ima; dasi je suha in izmučena, mi le ugaja. Da je zdrava in dobre volje, bi bila prav zala.«

Niti enkrat nista obžalovali svojega milosrčja, nikoli nista sumili ali obsojali, kar mi je bilo v veliko tolažbo.

Mr. St. John je prišel samo enkrat. Pogledal me je in dejal, da je moja premrlost le posledica prekomerne utrujenosti. Odveč bi bilo, ko bi poslal po zdravnika; sama sebi prepuščena, si bo moja narava najhitreje opomogla. Sleherni živec sem prenapela in ves sestav potrebuje nekaj časa mirnega spanja. Bolna pa nisem bila. Nadejal se je, da se bom kaj kmalu zopet okrepila in mi bo odleglo. Svoje mnenje je izrazil mirno in prijetno. Po kratkem premolku je dejal kot mož, ki ni navajen nositi srca na jeziku:

»Nje lice je nenavadno in ne kaže ne preprostosti ne propalosti.«

»Baš narobe!« je pritegnila Diana. »Uboga dušica se mi v srce smili. Godilo bi mi, ko bi ji mogli trajno pomagati.«

»To ne pojde tako lahko,« je odvrnil, »uverila se boš, da je to mlada dama, ki se je s svojci sporekla in nepreudarno odšla v pustiv. Morda se nam posreči, da jo napotimo domov, če ne bo pretmasta. A njene oteze kažejo krepko voljo, zato le malo dvomim, da bo dobrim nasvetom pristopna.« Po kratkem premolku je pristavil: »Zdi se mi zanimiva in pametna, lepa ni.«

»Tako izmučena je, St. John.«

»Izmučena ali spočita, vedno bo grda. Nedostaje ji dražesti in somernosti.«

Tretjega dne mi je odleglo, četrtega pa sem mogla govoriti, se gibati, vzklanjati se v postelji in se obračati. Hana mi je opoldne prinesla nekaj kaše in praženega kruha. Kosilo mi je teknilo, jed je bila dobra; nisem več čutila vročičnega okusa, ki mi je doslej vse zagrenil, karkoli sem užila. Po odhodu služkinje sem se čutila razmeroma jako in oživljeno. Kmalu sem bila sita ležanja in sem hrepnela po kakem opravilu. Rada bi bila vstala, a kaj bi naj oblekla? Imela sem le mokro in z blatom oškropljeno obleko, v kateri sem spala na tleh in se opotekala po močvirju. Sram me je bilo, da bi stopila tako svojim dobrotnikom pred oči, a to sramoto so mi prihranili: na stolu poleg postelje je ležala vsa moja obleka, čista in suha. Črno svikena krilo je veselo ob steni. Sledovi glena so izginili, ni več bila posvalj-

kana, marveč lepo izlikana. Tudi čevljički so bili očiščeni in nogavice oprane. Na umivalniku sem opazila ščet in glavnik. Trudoma sem se oblekla; vsakih pet minut sem počivala, a končno sem le uspela. Obleka je na meni kar visela, ker sem bila zelo shirala. Ogrnila sem si šal, in spet sem bila čedna in spodobno opravljena. Nobenega madeža, nobenga nerada ni bilo več na meni. Držeč se opore, sem mahoma zlezla po stopnicah in se privlekla do kuhinje.

V kuhinji je bilo toplo in dišalo je po peki, ker je Hana pekla kruh. Težko je puliti predsodke iz srca, ki ga ni zrahlala omika; tam poganjajo bohotno kot plevel med kamenjem. Hana je bila začetkoma toga in hladna, a v zadnjem času se ji je tajal led okoli srca in ko me je videla v zali, čisti obleki, se mi je celo nasmejala.

»Kaj, ali ste že pokoncu?« me je pozdravila. »Torej Vam je odleglo, kajne? Sedite na moj stol pri ognjišču, če Vas je volja!«

Pokazala mi je gugalnik in sela sem nani. Obracala se je po kuhinji in me tupatam po strani pogledala. Ko je jemala kruh iz peči, se je okrenila k meni in me nerodno vprašala:

»Ali ste že kdaj beračili, preden ste prišli k nam?«

Nekaj časa sem bila užaljena. A spomnila sem se, da bi mi utegnila jeza škodovati in da sem se bila res pojavila v hiši kot kaka beračica; zato sem ji mirno, četudi malo strogo odgovorila:

»Če me imate za beračico, se motite. Nič češče nisem beračila kot Vi ali Vaši mladi dami.«

Po kratkem premolku se je opravičevala:

»Tega ne umejem: saj nimate ne hiše ne srebra, kaj?«

»Če kdo nima ne hiše ne denarja, še ni berač.«

»Ali ste učena,« je poizvedovala.

»Se precej.«

»Ali ste bili v kakem zavodu?«

»Osem let.«

Debelo me je pogledala. »Kako pa, da se potem ne morete sami oskrbovati?«

»Služila sem in upam, da bom kmalu spet sama zase skrbela. Čemu Vam rabi agrež?« sem vprašala, ko je prinesla pletenico tega sadeža.

»Kolač napravim.«

»Dajte, da jih izberem.«

»Kaj še, nečem, da bi se česa doteknili.«

»Nekaj pa le moram delati; dajte mi jih!«

Privolila je v to in mi prinesla čisto otiračo, da si jo pogrnem, čez krilo, »sicer,« je dejala, »se boste umazali.«

»Kuhinjskega dela niste navajeni,« je povzela, »poznate se Vam na rokah. Nemara ste šivilja?«

»Ne, motite se. Sicer pa le nič ne marajte za to, kaj sem bila in ne belite si glave radi mene! Rajši mi povejte, kako pravijo hiši, v kateri smo.«

»Nekateri jo imenujejo Marsh-End, drugi Moor-House.«

»Gospodarju je ime Mr. St. John.«

»Ne, saj ne živi tu. Le za kratek čas je pri nas.«

»Ne, saj ne živi tu. Le za kratek čas je pri nas, in če pa stanuje v župnišču v Mortonu.«

»V vasi, ki leži nekaj milj zunaj na goljavi?«

»Ej!«

»In kaj je Vaš gospodar?«

»Župnik je.«

Spomnila sem se odgovora stare gospodinje v župnišču, kjer sem povpraševala po župniku.

»To je torej njegova dedina?«

»Da; stari Mr. Rivers je tu živel in oče njegov in ded in praded, vsi so tu bivali.«

»Gospod se torej imenuje Mr. St. John Rivers?«

»Ej! Za St. Johna so ga krstili.«

»In sestro se imenujeta Diana in Marija Rivers?«

»Da.«

»Oče je umrl?«

»Pred tremi tedni ga je zadela kap.«

»Materi nimajo?«

»Zdaj bo leto, kar je umrla.«

»Ali ste že dolgo pri hiši?«

»Kakih trideset let bo, ka-li. Vse tri sem pesto-

vala.«

»To dokazuje, da ste bili zvesti in poštini, to Vam moram priznati, dasi ste bili zelo nevljudni, ko ste me imenovali beračico.«

Spet je začudeno strmela vame.

»Mislim,« je rekla, »da sem se hudo zmotila glede de Vas, a toliko vlačug se klati po svetu, da mi nagle besede ne bodete zamerili.«

»In vendar,« sem povzela malo osorno, »ste me hoteli pognati v noč, ki je ne bi hotel pes prebiti na planem.«

»Res, trda sem bila, pa kaj bi naj človek storil? Mislija sem bolj na deco kot nase, uboge reve! Saj nimajo nikogar razen mene, ki bi pazil naje. Ali nimam potemtakem prav, če sem stroga?«

Nekaj časa sem ostala zelo resna.

»Ne smete preslabo misliti o meni,« se je spet opravičevala.

»Ne morem drugače,« sem dejala, »in povem Vam zakaj. Ne toliko radi tega, ker ste se branili, da bi me vzeli pod streho, ali ker ste me imeli za sleparko, kakor pa zato, ker ste mi prav sedaj očitali, da nimam ne »srebra« ne hiše. Mnogo je bilo boljših ljudi od mene, ki so bili še revnejši kot jaz, in če ste kristjanka, bi ne smeli misliti, da je uboštvo zločin.«

»Tega tudi ne mislim,« je dejala, »tako mi pravi tudi Mr. St. John; uvidevam svojo krivico in zdaj so-dim o Vas čisto drugač. Prav poštena dušica se mi zdite.«

»Pa naj bo; odpuščam Vam, dajte mi roko!«

Podala mi je žuljavo roko in se mi še srčneje nasmejala; odslej sva si bili prijateljici.

Hani je pomenek bržkone ugajal. Medtem ko sem čistila agrež in je valjala testo za kolač, mi je pravila marsikaj o svojem rajnem gospodarju, o gospodinji in o »otročih,« kakor je imenovala mladi zarod.

Stari Mr. Rivers je bil precej preprost človek, toda plemenitaš starega rodu, da ga ni bilo v bližini takega. Marsh-End je bila last Riversov, odkar je stal, in zdaj, je imela hiša svojih dve sto let, dasi je bila le skromna in se ni mogla meriti z velikim dvorcem Mr. Olivra tam doli v Mortonskem dolu. Dobro se je spominjala očeta Billa Olivra, ki je bil še iglarski potnik. Riversi pa so dobili plemstvo za kraljev Henrikov, kakor se lahko vsak prepriča v sakristiji mortonske cerkve. Sicer pa se stari Rivers ni razlikoval od drugih ljudi, bil je čisto preprost človek; norel je za lov in kmetovanje in take rači. Gospodinja je bila drugačna: rada je čitala in je bila nekoliko naobražena. Otroci so se vrgli po njej. Nihče jim ni bil kos v teh krajih, saj takih otrok tukaj nihče še videl ni. Učil so se vsi radi in vedno so bili malo svoje volje. Ko je bil Mr. St. John odrasel, je hotel v semenišče, da postane duhovnik. Dekleti sta šli za vzgojiteljici, jedva sta bili izstopili iz šole. Čula je, da je oče pred nekaj leti izgubil mnogo denarja, ker je preveč zaupal možu, ki je potem prišel na boben. Ker stari ni več mogel preskrbovati otrok, so sami zase skrbeli. Deklici sta bili malo doma in sta tudi zdaj prišli le za nekaj tednov radi očetove smrti, dasi silno ljubita Marsh-End in goljavo in gore. Bili sta v Londonu in drugih velikih mestih, a vedno trdita, da ga ni kraja nad domačijo. Ljubili sta se močno in nikoli se nista prepirali. Take družine bi človek ne mogel najti izlepa.

Končavši delo, sem vprašala služkinjo, kam so domači odšli.

»Proti Mortonu so šli se izprehajati, a vrnejo se čez kake pol ure k čaju.«

Prišli so res ob napovedanem času. Vstopili so skozi kuhinjska vrata. Ko me je Mr. St. John ugledal, se mi je le priklonil in šel iz kuhinje. Sestri sta se zaustavili. Marija mi je mirno in prijazno dejala, kako jo veseli, da me vidi pokoncu. Diana mi je ponudila roko in zmajala z glavo.

»Moral ste počakati, da Vam dovolimo vstati,« je dejala. »Še vedno ste blede in šibki! Ubogi otrok! — Uboga dekle!«

Diana je grulila kakor golob. Bila je zelo dražestna. Tudi Marija je bila zala; dasi vljudna, je bila bolj redkobesedna, dočim je bila Diana precej oblastna in energična. Rada se je podrejala močnim dušam, če sta to dovoljevala ugled in vest.

Prvovrstna govedina 4 do 6 Din

jutri v soboto
 Svinjsko, teletino in prekajeno meso po najnižjih dnevnih cenah oddaja
Kirbiš, Gosposka 23

Stanovanje sobo in kuhinjo
 iščeta zakonca (upokojenec) brez
 otrok, pridna in poštena. Naslov v u-
 pravi »Večernika«. 1064

Mirna stranka brez otrok
 išče sobo in kuhinjo. Naslov v upravi. 1065

Otroški voziček
 modern in dobro ohranjen prodam. Na-
 slov v upravi lista. 1079

Sobo in kuhinjo
 takoj oddam. Naslov v upravi »Večer-
 nika«. 1081

737

NAJNOVEJŠE MODNE LISTE

za pomlad
in poletje

Šivilje pozor

dobite v knjigarni in papirnici
TISKOVNE ZADRUGE
 MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

Razpošiljamo jih tudi po povzetju! Dopisnica zadostuje!

Pozor!

Naznanjam cenj. občinstvu, da prodajam na Kralja Petra trgu št. 1 goveje meso od Din 4.— naprej ter tudi vse drugo meso po najnižjih cenah. Za obilen obisk se priporoča Štefan Zemljič, mesar in prekajevalec. 1085

Sokliž
 najpogostejša
 kartoteka
 Sokliž, Maribor Tel. 2510

ŠIRITE »VEČERNIK«!

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: JOSIP FR. KNAFLIČ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.